71 anys de fidelitat

Dotze congressos com a símbol

J. FRANQUET

La celebració d'aquest Congrés a Benicàssim ha anat precedida per diversos gestos hostils per part de l'anticatalanisme més típic de la ciutat de València. Hi ha hagut grups que no han dubtat a «denunciar» el fet davant el delegat del govern central i, si no han anat a la policia, és perquè no s'hi deuen haver atrevit.

Enfront d'això, caldria haver fet una distribució massiva d'un estudi exemplar, publicat fa poc pel professor Emili Balaguer, amb el títol *L'aportació valenciana als congressos de metges de llengua catalana*. Si aquest paper té algun defecte és, sens dubte, la brevetat. Llevat d'això, resulta tan il·lustratiu, que l'hauríem de reproduir sencer, perquè el lector pogués comprendre'n tota la importància.

¡Quants renegats! ¡I que antics!, pensarà un anticatalanista si fulleja aquestes pàgines i, de pas, se n'adona que ja el Primer Congrés (1913) tingué com a president d'honor un valencià, el catedràtic Vicent Peset i Cervera. L'acompanyaren en aquella ocasió Faustí Barberà —un dels fundadors del valencianisme polític—, Joan Baptista Peset i Aleixandre —després rector de la Universitat de València i diputat del Front Popular afusellat per Franco—, l'erudit Josep Rodrigo i Pertegàs, i el prestigiós hematòleg crevillentí Francesc Mas i Magro. Entre altres. També hi foren presidents d'honor els valencians Marià Batllés i Bertran de Lis, Pere Esquerdo i Salvador Cardenal.

Faustí Barberà, el primer metge nacionalista

El doctor Joan B. Peset, un científic compromés

Manuel Corachan, orientador de la normalització lingüística en la medicina

En el Segon Congrés tornaren a participar alguns dels esmentats, a més dels doctors Pau i Rafael Colvée, Josep Wieden Portillo, Eduard Wieden Vinarta, Rafael Vilar Sancho i Jaume Torrent Roig.

Ja en el Quart, la gran figura fou Manuel Corachan, un valencià de Xiva (la Foia de Bunyol), que fou conseller de la Generalitat de Catalunya i director d'un importantíssim *Diccionari de medicina* publicat a Barcelona el 1936.

Tot això era plenament normal. Ho era tant que en el Novè Congrés, realitzat a Perpinyà al juny de 1936, es va decidir que el següent es fes a València. No cal dir que l'esclat de la guerra d'Espanya, unes setmanes més tard, invalidà el projecte, que responia a una proposta feta per Llorenç Rúbio, regidor de l'ajuntament de València pel Partit Valencianista d'Esquerra.

La guerra i la victòria de Franco tallaren la línia dels Congressos de Metges de Llengua Catalana. No fou fins al 1976, i també a Perpinyà —com un símbol de represa— que es pogué celebrar aquell Desé Congrés, tan llargament ajornat. La llengua catalana havia passat un desert extens, brutal, en què la persecució era la tònica general. Mentrestant, nombrosos metges havien pres part decisiva en la tasca de manteniment de l'idioma. Per exemple, amb la confecció d'un *Vocabulari mèdic*, publicat en els anys setanta, que continuava l'esforç iniciat pel doctor Corachan.

Tant en el Congrés de Perpinyà com en el següent —i ara en el realitzat a Benicàssim—, la participació valenciana ha suposat un augment substancial respecte a la dels encontres anteriors. Alhora, representa l'entrada de noves promocions de metges i de professionals lligats als problemes de la salut, que parteixen d'una perspectiva nacional clara i sense embuts. El llarg desert del franquisme havia fracassat, si més no en això.

Davant d'aquesta línia de participació ininterrompuda, qualsevol intent de desvirtuar el sentit d'aquests congressos, la seua necessitat durant molts anys, la seua eficàcia i la seua significació, queda totalment mancat de justificació.